

Årgång 42

MAGASINET

MEDLEMSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68

NR. 2 2024

Krönika

Alla människor är
en berättelse

Reflektion

När slutar en
invandrare vandra?

Ordförande har ordet

Bonusregelverket
är bristfälligt!

Bonus

Vår koncern gjorde historiska vinster de senaste två åren. Veldig mange parametror stämde in för att vi skulle nå detta – höga verkningsgrader på våra maskiner, bra prisutveckling och fantastiskt kunnig personal. Därför kändes det bra när bolagets huvudägare beslutade att premiera oss anställda och avsatte pengar som bolagets ledning skulle fördela rättvist bland oss som står bakom det fina resultatet. Våra fackliga representanter i koncernstyrelsen initierade hela processen men fick inte möjlighet att hjälpa bolagsledningen att ta fram en rättvis modell för fördelningen av bonuspengarna. Reglerna spikades av ledningen själv. Det är viktigt att förstå att bonusen inte har utformats i förhandling mellan facken och arbetsgivaren trots att den kom till av det fackliga initiativet och ägarens goda vilja.

Nu är bonusen utbetald. Många av brukets medarbetare blev glada men en hel del blev inte det. Orsaken är regelverket som gör att några av våra kollegor inte har fått en enda krona trots att de har jobbat arm i arm med oss andra och bidragit lika mycket till det fina resultatet. Anledningen är deras anställningsform. Bonusen går enbart till dem med "tillsvidareanställning". De som hade visstidsanställning under 2023 fick inte bonus.

Ledningen skapade också en regel som kan reducera bonusen. All frånvaro som överstiger 100 timmar gör detta. Undantag är bara semester och tid för fackliga uppdrag. För årtal sedan avstod vi i ATK-avtalet från en del av våra löneökningar i utbyte mot kortare arbetstid. Med andra ord betalar vi arbetsgivaren för vår ATK-ledighet. Därför är det inte rimligt att ATK ingår i de hundra timmarnas "frånvaro". ATK skulle undantas på samma sätt som semester.

Orättvist är det också mot våra medlemmar som vid beredskap haft sovmorgon efter nattarbete. De morgontimmarna räknas också in i de 100 timmarnas "frånvaro" som det ser ut.

Vi har kollegor som har skadat sig på jobbet. Sjukfrånvaron orsakad av det belastar också de 100 timmarna.

Vad ska man säga om föräldraledigheten och graviditetsledigheten? De påverkar också det personliga bonusutfal-

"Bonusregelverket är bristfälligt och upplevs som orättvist av flera anställda på bruket. Hoppas på att de som har tagit fram det inser problemen och reviderar kriterierna!"

let negativt. Vilka signaler skickar vi till dem som eventuellt skulle söka jobb hos oss imorgon?

Jag vill inte att den här texten ska andas otacksamhet mot aktieägarna som har avstått en del av vinsten för att vi ska få denna belöning. Men det gällande regelverket är bristfälligt och upplevs som orättvist av flera anställda på bruket. Vi hoppas att koncernledningen inser problemen och vill revidera bonuskriterierna. Våra fackliga kollegor är beredda att hjälpa till.

Avtalsrörelse

Sommaren närmar sig med stora steg! Jag hoppas att alla får en härlig semester och vilar upp sig. Hösten kommer vara intensiv för oss som representerar er då vi ska förbereda oss inför avtalsförhandlingarna. Nya krav ska tas fram som även den här gången lyfter vår arbetsmiljö och vår lön. Besökte inte så länge sedan våra kamrater på Iggesund. Det man möter först är en nästan kliniskt ren arbetsplats och väldigt mycket ordning och reda. Man kan säga att det märktes direkt att de är några hundra fler än vi. Man har inte den anorektiska organisationen som råder här hemma i Hallsta. På Iggesund har man tid att vårda fabriken utan att slita ihjäl sig. Blev nästan tårögd när jag upptäckte att de fortfarande har servicegruppen. Den togs bort från oss för många år sedan. Med en humanare organisation kan man förverkliga en trygg och säker arbetsplats. Slimmade och farliga organisationer borde kanske vara tema i avtalsrörelsen.

Arbetstidsförkortning borde vara det självklara ämnet också. Förlängd pensionsålder i kombination med anorektisk organisation måste tas som ett allvarligt hot för oss industriarbetare. Hur många av oss som idag är 25 år kommer klara att jobba tills man är 70 år i den ansträngda arbetsmiljön?

Aleksandar

Hej på er! Lovisa heter jag och har jobbat på Pappers förbunds kontor med medlems service i snart ett år. Var den tiden tog vägen har jag ingen aning om, men oj vad mycket jag lärt mig under detta år. Jag kommer inte från industrin, men har varit fackligt engagerad på tidigare arbetsplatser, så mycket här är nytt. För varje dag som går lär jag mig nya saker. Jag ser också vilken skillnad facket gör.

Det var när jag som ung jobbade inom hotell och konferens som jag insåg vikten att vara med i facket. När jag sen lämnade hotellbranschen och började arbeta på en ideell organisation inom läkemedelsindustrin fick jag uppdraget att vara skyddsombud. En roll som är otroligt viktigt.

Sen hamnade jag här på Pappers förbunds kontor, här jag jobbar med medlems service och ekonomiadministration. Har du ringt förbundet så har vi kanske pratat med varandra. Medlemmar ringer med frågor om medlemskapet, om man vill ändra något eller att man har något problem och behöver komma i kontakt med avdelningen eller en förbundsombudman. Min ambition är alltid att ge alla medlemmar den bästa möjliga hjälp och support som jag kan. I min mening, är medlemsnyttan det som bygger upp en medlemsorganisation och här har jag en roll tillsammans med resten av organisationen att spela.

Jag har en mix av arbetsuppgifter som passar mig och dagarna ser väldigt olika ut. Just nu är jag med och planerar en personalresa som kommer ske i början av juni då vi bland annat ska besöka ett bruk i Piteå. Det blir första gången på ett bruk för mig och jag ser verkligen fram emot att se hur en arbetsdag kan se ut för er. Det kommer även öka min förståelse för medlemmarna i Pappers och öka min kunskap så att jag kan hjälpa er på bästa sätt.

Jag är uppvuxen i en förort norr om Stockholm men har ganska nyligen flyttat ut en bit på landet där jag bor med sambo, son och hund. Vi trivs bra här med närhet till djur och natur alldeles vid husknuten. Storstaden i all ära men det är något speciellt med att vakna till fågelkvitter och se rådjuren stå och äta vid altanen (tills hunden skrämmer bort dem) eller få besök av hästar som är ute på kvällstur. Snart kommer också (förhoppningsvis) sommaren, efter en lång och mörk vinter, så att jag kan få vara ute i trädgården och påta med lite blommor eller gå ner och bada i Mälaren. Drömmen är även att i framtiden ha ett stort växthus där vi kan odla, men det får vänta då andra projekt just nu är prio.

Det var allt från mig, hoppas vi hörs!

Lovisa Andersson

Utbildning i BAM

Arbetsmiljö är viktigt för alla anställda. Den har en betydande roll för både välbefinnandet och produktion inom alla olika verksamhetsområden.

Därför genomfördes även i år en BAM (Bättre Arbetsmiljö) utbildning. Den är en grundläggande utbildning som ger arbetstagare konkreta verktyg för hur de kan jobba med arbetsmiljön på sin arbetsplats.

För att alla ska trivas på jobbet är en god arbetsmiljö en extremt viktig faktor.

BAM riktar sig främst till chefer, skyddsombud och andra med arbetsmiljöansvar. Utbildningens syfte är att främja god samverkan, metoder som gör det lättare att göra rätt men även grundläggande arbetsmiljökunskaper. BAM ligger till grund för ett likartat sätt att se på arbetsmiljö mellan olika aktörer inom arbetsmiljöområdet. För att gå

BAM behövs inga tidigare kunskaper eller erfarenheter, utan alla medarbetare har användning av utbildningen.

Utbildningen är varierande där man i grupp får träna på olika situationer som är relaterade till pappersindustrin. Utbildningen på bruket tar upp bland annat samverkan, regler och roller, identifiering och hantering av risker, utveckling och förändring på arbetsplatsen, kemikalier och brand samt företagshälsovården mm.

Kursen brukar vara fem heldagar. Summeringen är att BAM-utbildningen skapar ett forum för kunskap och samarbete för att nå samma mål och jobba för en bättre arbetsmiljö på företaget.

Lars-Åke Gardehed

Sommaren är här – sov så gott.

Det är livsviktigt att sova. Vi vet alltför väl att livsviktiga processer sker i kroppen när vi sover, något vi gör under en stor del av våra liv. Hjärnan fyller på med energi och samtidigt blir vi bättre på att hantera minnen och inläring. Skräp och slaggprodukter rensas ut, bland annat proteiner som är nära förknippade med Alzheimers sjukdom.

På längre sikt ökar bristfällig återhämtning risken att drabbas av en rad sjukdomar, som diabetes, ångest, depression, missbruk och hjärt-kärlsjukdom. Och inte minst, sömnhetsrelaterade olyckor är lika vanliga som alkoholrelaterade olyckor.

Sommaren borde vara en tid med avkoppling, men samtidigt rubbas de vanliga rutinerna och dagarna är långa och ljusa. Det kan paradoxalt leda till en försvårad problematik under denna tid. Många kämpar med långvariga sömnstörningar, ibland efter många år av skiftarbete, stress eller bristande sömnhygien. Ungefär 5 till 10 procent av befolkningen lider av störd sömn.

Vår dygnsrytm hör troligen samman med att vi har dåligt mörkerseende och luktsinne. Det är inte praktiskt för oss att vara vakna på natten. Trötthet på eftermiddagen är mindre självklar, men har med vår biologiska dygnsrytm och inte med blodsockernivåer att göra.

Sömnbrist kan även påverka immunförsvaret. Det visar bland annat ett amerikanskt försök, där deltagare fick beskriva sin sömn under två veckors tid. De fick även ta näsdroppar som innehöll förkylningsvirus. De som hade sovit mindre än sju timmar per natt blev förkylda i tre gånger så hög utsträckning som de som sovit åtta timmar eller mer.

Betyder det att man kan sova sig frisk från en förkylning? Det vet man inget om idag.

Å andra sidan behöver vi inte sova så mycket som vi tror. Det finns kortsovare som sover alldeles tillräckligt. Sömnbehovet är väldigt individuellt.

De första fyra timmarna av vår sömn är viktiga då de innehåller den längsta perioden av djupsömn. Efter det kan vi hålla oss i form fram till eftermiddagen, men då

har vi hunnit bygga upp ett nytt sömnbehov. En timslång tupplur då innehåller mer djupsömn och har större återhämtningsvärde än vad ytterligare fyra timmars nattsömn hade haft. Kanske en bra ursäkt att "nicka till" i hängmattan eller på stranden.

Men det finns effektiv behandling för sömnstörningar. Ungefär 75 procent blir av med sina sömnproblem med hjälp av kognitiv beteendeterapi. Ungefär lika många blir hjälpta av mediciner, men efter avslutad behandling upphör effekten från läkemedel medan KBT fortsätter att fungera eftersom ett nytt beteende har lärts in.

Många olika "sanningar" om sömnstörningar förs fram, men är att betrakta som falska.

T.ex "det är farligt att sova mindre än sju timmar per natt", "jag fungerar inte om jag inte får sova" och "jag måste vila för jag kan inte sova på nätterna".

Tänk i stället så här:

- Etablera regelbundna sömntider och rutiner vid sänggående som innebär adekvat lugn och reservera sängen för sömn.
- Eftersträva daglig aktivitet/struktur.
- Tillåt morgonljus som synkroniserar den centrala klockan i hypotalamus.
- Undvik längre sömnepisoder dagtid.
- Undvik för mycket alkohol, nikotin och andra stimulantia på eftermiddagen och kvällen.

Sommaren är här - passa på att njuta av vila, sol och en god sömn.

Företagshälsovården

Alla människor är en berättelse

På bruket tillverkar PM 12 bokpapper. Kapaciteten är 230 000 årston. Säg att en bok väger ett halvt kilo, då skulle produktionen räcka till nästan en halv miljard böcker om året. Tanken svindlar, för vad ryms inte mellan böckernas pärmar? Vilka historier är det som berättas idag och vilka historier kommer att berättas i morgon?

Drömmar får liv i böckerna. Fantasin får spelrum, tankar föds och det inspireras till stordåd och smådåd. Kunskap förs vidare, i småbarnsskolan liksom i universiteten. Både fantasifullt fabulerande och massiv kunskapsöverföring finns i böckerna. Böcker kan hanteras vördnadsfullt i en afrikansk byskola och nonchalant av en europeisk yngling som tycker att skola och lärande är ett intrång i den personliga integriteten. En god bok är den ensammes sällskap och den stressades tillflykt. Boken är ett fascinerande medium.

Pappersbruket i Hallsta är en viktig kugge i den kunskapsöverföring, kreativitet, utveckling och underhållning som

är böckernas värld. Tänk den tanken när pappersbanan brister nästa gång, och allting flyger och far. Håll igen på svordomarna.

Fast hur står det till egentligen med bokläsandet? En relativt färsk undersökning säger att 41 % av svenska män inte öppnat en bok under det senaste året. Motsvarande siffra för kvinnorna är 29 %.

Trenden är nedgående och den sammanfaller med ökande kvinnlig dominans i högre utbildningar. Studentkorna har tagit över universiteten. Skärp er, grabbar!

Fast egentligen är det ingenting att ondgöra sig över. Min gamle far hävdade att världen skulle ha varit bättre om kvinnorna fått bestämma; kvinnan är det klokare könet. Och finns det egentligen nåt som motsäger tesen?

Är Putin, han som barbröstad rider genom vildmarken i Sibirien, en kvinna? Uppenbarligen inte. Erdogan? Xi? Trump? Netanyahu? Hamasledarna? Khamenei? I det skräckkabinettet ter sig den brittiska järnladyn Margaret Thatcher ganska mesig.

Skulle Sverige vara en bättre plats med Victoria som drottning och Magda som statsminister? Säkerligen. Släng er i väggen, Carl Gustav och Ulf Kristersson!

Men allt är ju inte nattsvart. I alla undersökningar av läsvanor brukar de nordiska länderna ligga i topp. Resultaten varierar litet beroende på metodik. I en färsk amerikansk undersökning ligger Finland i topp och därefter Norge, Island, Danmark och Sverige.

Ändå såldes det böcker för nästan 5 miljarder kronor i Sverige år 2022, det näst bästa bokförsäljningsåret någonsin. 24 miljoner tryckta böcker såldes, enligt Svenska Förläggareföreningen.

Facklitteratur och barn- och ungdomsböcker sålde bäst. Barn och ungdomar läser - det är uppmuntrande. Och folk söker kunskap i facklitteraturen.

De digitala abonnemangstjänsterna har nästan en tredjedel av marknaden, med 45 miljoner nerladdningar. De senaste årens kraftiga ökning på det digitala området tycks dock plana ut. Där leder spänningslitteratur och deckare stort och blir sammanlagt den största genren.

PM 12 i Hallsta har uppenbarligen gott om jobb framöver. Vilka berättelser kan PM 12 själv ge upphov till? Vad

har utspelats i fabriksbyggnaden? Har maskinen en själ? Människorna runt maskinen, vilken dramatik har där utspelats? Vilka tankar, känslor och öden sitter i väggarna?

Alla människor är en berättelse. Det behövs berättelser om liv på bruken. Inte minst för att i det nutida tjänstesamhället finns en pinsam okunskap om villkoren och arbetet i en modern industri.

Föreningen Arbetarskrivare med tidskriften Klass arbetar för att föra fram samtidslitteratur ur ett arbetarperspektiv. Bli medlem och bli inspirerad. Tidskriften ingår, och bara den är värd medlemsavgiften. Arbetarskrivare hittas på nätet.

Sverker Nyman
vetenskapsjournalist

■ MEDLEMS DIKT

PERNILLA WESTMAN

*Drömen du hade
Vad blev det av den
Du la den åt sidan
tror att det sker sen*

*Dagar, veckor, år har gott
inget har hänt
Du sitter där slött
och det har inte vänt*

*Inget sker, om inget görs
Lägg av med jämmer sång
Ta dig i kragen
sluta drömma kom igång*

Ska vi ta arbetsgivarna på allvar?

Just nu går tyvärr en varselvåg genom svensk massa- och pappersindustri. Denna gång handlar det inte om nedläggningar eller nedstängningar av enskilda maskiner utan att ar-

betsgivarna väljer att reducera antalet arbetstagare jämnt över hela produktionen. I praktiken innebär det färre arbetstagare per skift.

Nyligen lanserade arbetsgivarna inom industrin en rapport som visar på vilket enormt behov av arbetskraft som det finns. Processoperatörer är en grupp som det råder och kommer råda stor brist på. Detta samtidigt som få nya processoperatörer utbildas. Således står hela industrin inför en enorm utmaning för att säkra kompetensförsörjningen.

Utifrån Pappers perspektiv är lösningen på industrins utmaning att vår industri behöver bli bättre på att ta tillvara våra medlemmars kompetens. Att säkerställa att nuvarande arbetstagare även har möjlighet att möta morgondagens utmaningar är en viktig pusselbit. Det är samtidigt dessa arbetstagare som kommer hjälpa de nyanställda med en bra introduktion så att man kan lära sig yrket även i verkligheten.

Arbetsgivarnas agerande i branschen går stick i stäv med branschens behov av kompetensförsörjning. Det kommer inte vara några arbetstagare som står i kö för att börja arbeta på våra arbetsplatser. Vem ska ha tid att lära upp nya arbetstagare på arbetsplatserna? Arbetsgivarnas agerande framstår som än märkligare när hänsyn tas till hur stor del av arbetsgivarnas kostnads massa som lönerna är. Inom industrin har massa- och pappersindustrin bland de absolut lägsta kostnaderna. Inte för att våra löner är låga utan för att vår industri är en väldigt kapitalintensiv industri. Att då värdera sitt humankapital så pass lite som de stora koncernerna inom massa- och pappersindustrin nu ger sken av går inte att förstå.

Dessutom innehåller vårt avtal en stor mängd regler som i praktiken styr arbetsgivarnas bemanning. Bemanningen måste exempelvis vara tillräcklig för att kunna garantera lagstadgade ledigheter, viloregler enligt avtal samt kom-

"Trenden med den allt mer slimmade bemanningen är något som vi gemensamt behöver motverka. Även utifrån ett företagsekonomiskt perspektiv!"

pletterande ledighetsregler som finns i vårt avtal i form av ATK och kompensationsledighet. När normalbemanningen blir densamma som minimibemanningen blir detta i praktiken en omöjlig ekvation. Man kan inte samtidigt slå sig för bröstet och tala sig varm för kompetensförsörjning, en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv och göra de neddragningar som nu sker.

Basindustrin är många gånger själva innebilden för långsiktighet, men just nu uppvisar massa- och pappersindustrin en sällan skådad kortsiktighet. I flera fall är det ibland långt mellan beslut om bemanning och verksamhetens faktiska behov. I denna miljö blir det särskilt viktigt att vi har starka fackliga företrädare som kan komma med väl underbyggda argument om vilka krav lag och avtal ställer samt vad som krävs för att driva en fabrik bortom det senaste Excelarket.

Trenden med den allt mer slimmade bemanningen är något som vi gemensamt behöver motverka. Även utifrån ett företagsekonomiskt perspektiv är detta en riskfylld strategi. Varför riskera driftens ostörda gång för att kunna spara några korvören? Om vi framöver ska kunna ta arbetsgivarna på allvar i frågor om kompetensförsörjning och kompetensutveckling är detta något som vi behöver ha en fördjupad diskussion om.

Som i alla förhandlingar handlar det om att kunna förstå motpartens argument. Där är vi inte ännu men förhoppningen är att vi framöver ska kunna föra en konstruktiv dialog om dessa frågor. Kompetensförsörjning, kompetensutveckling, vårt kollektivavtal och arbetsgivarens sätt att organisera verksamheten hör ihop. En förutsättning för att dessa samtal ska bli lyckosamma är att vi i Pappers är så många medlemmar som möjligt. Avslutningsvis vill jag därför rikta ett stort tack till alla er som är medlemmar!

Robert Sjunnebo, förhandlingschef

BLI MEDLEM I PAPPERS

SOM MEDLEM I AVD68 FÅR DU INTE BARA EN
TRYGGARE ANSTÄLLNING · DU FÅR ÄVEN FÖRMÅNER
SOM STRÄCKER SIG MELLAN ALLT FRÅN RABATT PÅ
TÅGRESOR TILL DE BÄSTA MEDLEMSFÖRSÄKRINGAR
INKLUDERAT TANDVÅRDFÖRSÄKRINGEN!

AVD. 68
HALLSTAVIK

Under maj månad ska unggruppen försöka få till en träff för att snacka igenom de aktiviteterna vi spikade på verksamhetsplaneringen. Tanken är då att bestämma in tiden för en skolinformation som ska äga rum under hösten på någon av Hallstaviks skolor, antingen på Carl Wahréns gymnasium eller 9: onde klassarna på Hallstaskola.

Detta kommer vi genomföra igen tillsammans med tvärfackliga gruppen precis som vi gjorde förra året. Vi ska uppträda i samlad trupp med flera andra fackförbund.

I och med att vi värvat flera kandidater som vill vara med i unggruppen så är planen att kanske även planera in någon typ av studiebesök på en annan avdelning. Det erfarenhetsutbytet kommer förhoppningsvis stärka både vår egen grupp och de vi besöker.

Elin Hallén och Ronja Forsén var under slutet av april på ungdomskurs som Pappers anordnar i egen regi. Det blev tre fullspäckade dagar på Runö.

På kursen lärde man sig mer om fackets bakgrund och

hur man som ung i facket kan engagera sig.

Tjejerna fick en positiv upplevelse på kursen och tyckte att den var givande. Båda tyckte dock att mycket av det man pratade om på kursen har de redan fått information om på vår egna FGU (Facklig grund utbildning) och det bevisar ju att vår egen FGU är mycket innehållsrik och bred utbildning om facket och fackets historia.

Tjejerna träffade många andra ungdomar och dom tyckte att det var kul att få byta ut erfarenheter om hur det ser ut på andra avdelningar.

Överlag var Elin och Ronja väldigt nöjda med kursen i sin helhet. Runö är ett fint ställe att åka på kurs på, bra mat och bra rum och miljö.

Tanken är att till hösten skicka tre personer till från unggruppen då vi har målsättningen att alla bör gå den.

Emma Sjögren

Sammanställande i unggruppen

Ungdomskursen

1 MAJ I HALLSTAVIK

Christer Hallingström

Ulrika Falk

Aleksandar Srndovic

1 Maj är dagen på året när vi arbetare samlas för att fira vår kamp för ett bättre samhälle. Ett samhälle utan klassklyftor och ett Sverige där människan är i centrum och inte kapitalet. I det samhället är alla människor lika värda.

Firandet inleddes med musik från högtalarna. Häverö-socialdemokraternas ordförande Göran Härngren valde noggrant låtar som spelades mellan tre fina tal.

Först ut i talarstolen var oppositionsrådet Ulrika Falk som talade om händelser både i kommunen, regionen och rikspolitiken. Efter detta talade Christer Hallingström från Kommunal. Han berättade bland annat om hur viktigt är att engagera sig i EU-valet.

Undertecknad talade sist och berörde i talet olika områden som den försämrade sociala tryggheten, integrationsineffektiviteten, politiska läget i världen samt EU-valet.

Göran Härngren agerade programledare och vår kära Ulrika Enlund bjöd på fantastiskt gott kaffe. Ca 40 personer samlades.

Aleksandar

Programledaren Göran Härngren

Organisationsförändring och en anekdot från svunna tider

Aterigen har det skett en organisationsförändring på Hamnen, bestående av att de bägge dagtidsgrupperna, dagtid syd och dagtidutlastning, slås ihop till en dagtidsgrupp. Tanken med detta är, enligt arbetsledningen, att få mer gemenskap och större möjligheter till flexibilitet och rotation då syftet är att personalen ska kunna rotera på de flesta arbetsuppgifterna.

Frågan gick först till Fredrik Persson, samordnare på dagtid syd, om han ville bli samordnare för hela gruppen. Eftersom han upplevde att det skulle bli för mycket med de uppgifter han har redan idag, gick frågan vidare till Tim Ekberg som antog utmaningen. Som samordnare ansvarar han både för utbildningen och att ha en överblick över de arbeten som ska prioriteras. Gruppen har, tillsammans med samordnaren, ett dagligt planeringsmöte kl. 06.30.

Negativa reflektioner från gruppen var, bland annat, att det inte har medfört något lönepåslag för att lära sig mer arbeten och att vissa upplever oro inför att klara av alla uppgifter. Dock upplevde gruppen sammanslagningen mestadels som positiv och några reflektioner var att det

var lättare att ta hjälp av varandra när behov uppstår och att det upplevs stimulerande att kunna lära sig fler arbetsuppgifter.

Den historia som jag nu tänker berätta tilldrog sig på en tid då det varken fanns kameraövervakning, personliga telefoner och bristen på arbete, båtfria dagar, kunde medföra att det inte var något problem att smita i väg i något ärende. Enligt Björn "Nalle" Edvinsson, som har berättat historien för mig, fanns det, vid den här tiden, ett stort hål i staketet. Detta hål var som gjort för att kunna ta sig en "bondpermis" båtfria dagar.

En dag när Nalle var på väg tillbaka till bruket efter utfört ärende såg han, till sin stora fasa, en av de högre cheferna på hamnen komma gåendes i riktning emot grindhålet. "Nu är det kört" tänkte Nalle när han passerade genom hålet för att möta sitt öde. När han kom jämsides med den högre chefen såg han dock att denne tittade på honom med ett leende, samtidigt som han pekade på grindhålet och utbrast. "Det här hålet, det är bra om man behöver smita ut i ett ärende"

Även högre chefer kunde vara i behov av en bondpermis.

Robert Wahlström

Varmt välkommen till oss på din bank i bygden!

Vi vill skapa en positiv upplevelse för dig som är kund hos oss genom att vara personliga, närvarande och lokala i Roslagen.

Hos oss finns specialister med hög kompetens inom sparande, placeringar, lån och juridik. Vi ger råd om både din vardagsekonomi och om ditt företags ekonomi.

Boka gärna en tid på roslagenssparbank.se/boka, scanna QR-koden eller ring vår Kundservice, 0176 - 770 00 så möts vi. Välkommen!

Som Sparbank har vi inga aktieägare, i stället går en del av överskottet från verksamheten tillbaka till Roslagen i form av sponsring, projektstöd, bidrag och stipendier.

Hallstaviks torg en kall morgon. Inte en enda människa syntes på lång håll. EU valaffischerna pyntade de tråkiga belyningsstolparna som påminner mig om de jag såg en gång tidigare i Auschwitz.

På den första affischen dominerade texten ”Vi bygger murar”! Kalla kårar strömmade genom kroppen när jag tänkte på innehållet! Plötsligt kom det fram ett minne från tiden när jag som ung student besökte Östtyskland – DDR. En hopplös rädsla i människors ögon stärkt av massiv polis närvaro. Hyrde ett rum i Berlin och varje gång jag öppnade dörren öppnades även grannens dörr och jag såg en tant som hade koll på mig – angivare överallt. Sen såg jag det jag kom till öst Berlin för – en lång mur som stängde både in och ut folk, i många fall släktingar. En kal spöklignande mur fångade min blick som bara en farlig orm kan göra. Nej tänkte jag nästan högt. Är det en sådan framtid som affischskaparen önskade sig. Det ropas överallt i både media och på de politiska sammankomsterna ”mer polis”, ”mer pengar till försvaret”, ”mer vapen” och ingen tänker på konsekvenserna. Finns det någons en polisstat som andas välstånd och medborgarnas

välstånd. Svaret kan ni alla! En sådan stat finns inte! Jag vill hellre skrika ”fler lärare” och ”mer social trygghet”. Jag vill riva murar var de än är! Både de visuella och de osynliga. Jag vill värda friheten som en grundpelare i det som kallas demokratin.

Folk jublade när man tog bort den skamliga muren i Berlin. Det symboliserar idag människans strävan efter friheten. Det borde vi alla komma ihåg.

Europa har blivit en otrygg plats! Vi behöver mer än något annat enas. Idén att suddas bort gränser mellan länder och människor är rätt! Det är garant för freden. Vi i Sverige måste förstå att Bryssel inte är långt borta! Den finns här i kommunen genom sina beslut som påverkar oss alla. Vi måste engagera oss och öka valdeltagandet och ge möjlighet till våra representanter att tillsammans med de andra ländernas humanister vinna över nationalismen och mörkret. Det är vår enda chans att bevara freden i Europa. Hoppas ni går ut den 9 juni och röstar!

Aleksandar

EU-valet

6 - 9 juni 2024

Därför är det viktigt att du röstar

Den 6–9 juni 2024 är det EU-val. Då går miljontals européer till valurnorna för att forma den europeiska demokratins framtid. Det är ett unikt ögonblick där vi tillsammans bestämmer hur Europeiska unionens framtid ska se ut. Att rösta är alltid viktigt – i kommunvalet, regionvalet, riksdagsvalet och EU-valet. Det är en möjlighet att göra din röst hörd i frågor som du bryr dig om.

Använd din röst för att vara med och förändra världen du lever i

Det kan vara lätt att glömma hur många människor som påverkas av hur det går i EU-valet. Europaparlamentet stiftar lagar som påverkar oss alla: de största länderna och de minsta byarna, den mäktiga koncernen och den ensamma egenföretagaren, det globala och det lokala. EU:s lagar handlar om det som angår människor – miljö, trygghet, invandring, socialpolitik, konsumenträttigheter, ekonomi, rättsstaten och mycket mer. I dag har varje viktig nationell fråga också en europeisk infallsvinkel. Din röst avgör vilka ledamöter av Europaparlamentet som ska företräda dig när nya lagar blir till, den påverkar valet av Europeiska kommissionen. Det är beslut som formar din och många andras vardag.

Använd din röst för att tackla de globala utmaningarna runtomkring oss

I en alltmer komplex, instabil och sammankopplad värld arbetar Europeiska unionen med globala utmaningar som inget EU-land klarar av på egen hand. Att tackla de många utmaningar vi står inför är ingen smal sak – att rösta är ditt sätt att påverka hur det ska gå till.

Använd din röst för att stå upp för demokratin

Demokratin får vi aldrig ta för given. Demokratin är vår kollektiva seger – men också vårt kollektiva ansvar där vi alla har en roll. Demokratin utgår från folket. Det är hos oss det börjar när vi lägger vår röst i EU-valet, och valen vi gör där påverkar våra liv. Deltar vi inte kan vi inte forma vår framtid. Den europeiska parlamentariska demokratin förlorar sin styrka, dess värden förlorar sin mening. Ju fler som röstar, desto starkare blir vår demokrati.

FRÅN ÅRSMÖTET

Trubaduren Daniel Anderssons ljuva stämman och musik välkomnade årsmötesdeltagare. Det var ca 40 medlemmar som träffades för att summera årets verksamhet. Gästerna från Förbundet och ABF var på plats och vi kunde inleda mötet med parentation. Under verksamhetsåret har flera kamrater gått bort. Genom en tyst minut har vi hedrat dem.

Efter valet av presidiet gick vi igenom verksamhetsberättelsen, ekonomin och mötet beslutade att lägga båda två till handlingarna. Årsmötet följde revisorernas förslag att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret. Gästerna fick möjlighet att säga några ord till mötesdeltagare. Per-Anders Pettersson, förbundets 2:e vice ordförande informerade om de aktuella frågorna från förbundet. Han poängterade att en tuff avtalsrörelse startar under hösten. Vi gästades av ytterligare två representanter från förbundet – Ann -Sofi Pettersson, Pappers avdelningsordförande i Mörrum och Per Lagerborg, verksam på Medlemservice. ABF:s representant Margareta Lundgren berättade om de ovissa tider som tynger ABF. En arbetarfientlig regering som ständigt hotar att minska studiestödet till allt som har med arbetarrörelsen att göra.

Mötet beslutade om ett antal val. Bland annat valdes undertecknad till avdelningsordförande för ytterligare två år. Vi avtackade två styrelsemedlemmar. Karolin Hast och Maria Kärkkäinen valde att lämna styrelsen. Med en bukett vackra rosor tackade styrelsen båda för den fina insatsen som båda presterat. Vi hoppas att de kommer tillbaka så småningom.

Mötet, på förslag av styrelsen, beslutade att ta bort det sista arvudet som fanns i avdelningens organisation. Även om man inte tilldelade de 200 kr till revisorer de senaste åren tyckte vi att det var klädsamt att ta bort det. Idag kan vi titulera oss som en av de få arvodesfria avdelningarna inom Pappers.

Mötet fastställde den lokala fackavgiften och den blev oförändrad – 0,4% (Centrala delen 0,9% beslutar Förbundsmötet om).

Mötet avslutades med ljuva toner från Daniels gitarr och en bit smörgåstårta.

Aleksandar

Daniel Andersson

Maria Kärkkäinen avtackades - lämnar styrelseuppdrag

Presidiet

Margareta Lundgren

AVDELNINGSTYRELSE

Croon Tommy, UH mek
Gardehed Lars-Åke, vice ordförande
Hanze Gunnar, kassör, UH bygg
Holmberg Mikael, rulluppställning sk.4
Lidén Anders, studieorg., vicekassör, Emb, sk 2
Pesonen Jukka, Massa, sk.5
Sjögren Emma, UH förråd, dagtid
Srndovic Aleksandar, ordförande
Wiklund Anders, Utlastning, skift

ADJUNGERAD TILL STYRELSEN

Holmberg Carita, Kontorist

Agitation för lantarbetarna vid Lundås

Här fortsätter vi presentationen av Vilhelm Wallström (i vissa handlingar stavas Vilhelm med W) som vi inledde i PM nr 2 2023.

Vid fjorton års ålder, 1916, började Ville i pappsalen på pappersbruket och där blev han kvar till pensioneringen 1969. Vilhelm var bosatt i Gottsta åren 1926-1928, hos Juhlin i Hallsta 1928-1938, i fastigheten Skogshill i Hallsta 1938-1949 samt på Ringvägen 5 i Hallsta 1949-1973.

Vi vet inte när intresset att teckna och måla väcktes hos Ville men han var med och startade Hallstaviks Konstförening i januari 1947. Det gjorde han tillsammans med bland annat platschefsfrun Dora Ekelund, rullaren Sigfrid Grähs, fotograf John Engström och valssliparen Gunnar Jonth. Dessa deltog också i en målarcirkel under senare delen av 40-talet eller tidigt 50-tal.

Organisationerna på orten såg hans förmåga och använde sig av den. Han målade stora färgglada affischer till både Pappers och ABF. Hans bild av 68ans musikkår på marsch

kom att användas flitigt av Pappers på olika trycksaker och program.

Vilhelm drabbades av en sjukdom som medförde långvarig frånvaro från arbete och därmed sämre ekonomi. Förbundet försökte hjälpa Ville i kontakterna med försäkringsbolagen. Även platschefen Lars Ekelund såg till att Ville fick en slant från bruket.

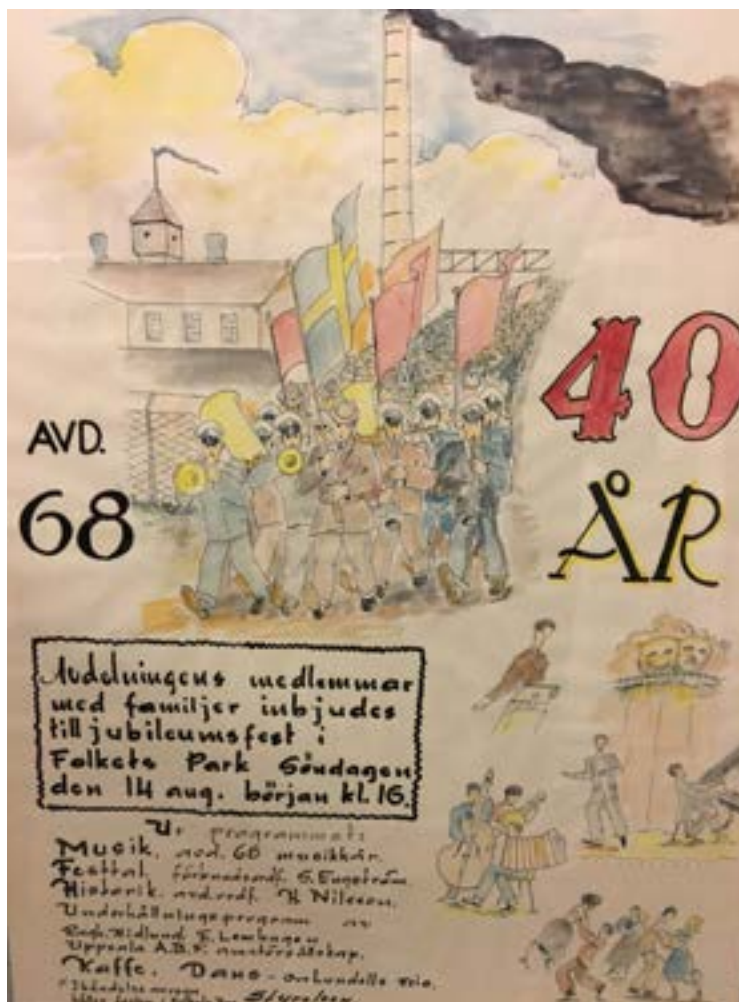
Möjligen var det sjukdomen som bidrog till att tecknandet fick fart. När Hallsta pappersbruk gav ut boken *Minnen från Hallsta* 1954 var det Ville som svarade för bokens illustrationer. Och, som vi nämnde i förra artikeln, när Hugo Nilsson 1967 gav ut den första boken om Pappers avd 68 så hade uppgiften att illustrera den skriften återigen gått till Vilhelm Wallström. Det blev 6 teckningar som vi i avd. 68 har kvar i original och inramade på expeditionen.

Vilhelm avled den 14 augusti 1973.

Roger Berglund

Illustration till boken Hallsta pappersbruk Minnen 1954

Villes affisch till 68ans 40 års-jubileum

Möte på dansbanan vid Folkets Park

Vilhelm Wallström

Pappers musikkår tecknad av Vilhelm Wallström

Satt på kontoret och försökte skriva ihop ett månadsbrev till våra medlemmar när Carita kom in och sa att Kurre är på besök och gärna ville fika med mig. Så klart sa jag och lämnade mitt tangentbord för en stund. Men hej Kurre! Det var ett tag sen – sa jag glad att se honom. Verkligen Aleks – svarade Kurre med ett brett leende och charmen som bara Kurre kan utstråla. Hur går det Kurre? Hur mår familjen? – frågade jag nyfiken då jag visste att han och hans fru väntade sitt första barn. Jo Aleks allt är bra! Kurrisa och jag har blivit föräldrar till två söta flickor – svarade Kurre stolt. Grattis Kurre! – sa både Carita och jag nästan samtidigt. Gick allt bra vid förlossningen frågade jag försiktigt. Jo då, personalen på BB i Holmenskogen är så trevliga och kunniga – svarade Kurre. Vad bra! Glöm inte teckna försäkringen Medlemsbarn. Den är viktig och bra. Vi hoppas alltid att våra barn ska vara friska och skadefria men man vet aldrig vad som kan hända i framtiden – sa jag till Kurre och visade honom försäkringen på avdelningens hemsida. Tack Aleks! Jag ska läsa om försäkringen och prata med Kurrisa om

den – svarade min kompa Kurre.

Aleks, jag har en annan fråga till dig. Min kära fru och jag tänkte ta våra två småttingar med på en utlandsresa till Älmstaskogen. Vi har bokat den via Hallsta resecentrum. Vi ska bo på hotellet med all inclusive under sju dagar – sa han och jag såg spänningsglädje i hans ögon. Jag läste någonstans att våra försäkringar skyddar oss även utomlands. Stämmer det Aleks? – frågade han. Det är så här Kurre, svarade jag. I våra boendeförsäkringar ingår ett reseskydd. Under resans första 45 dagar gäller det i hela världen för stöld och vissa andra skador på ditt resgods upp till 40 000 ekollon. Vid stöld gäller speciella regler för kontanter och stöldbegärlig egendom, till exempel iPad, mobiltelefon och smycken – om du har hemförsäkring ersätter Skogsam endast dessa vid stöld ur hotellrum, rån eller väskryckning. Vill du ha ett bredare skydd vid stöld på resan rekommenderar de Hemförsäkring Mellan eller Stor där det ingår ett allriskskydd. Allriskförsäkring gäller när du råkar ut för något som den vanliga boendeförsäkringen inte täcker. Det kan vara sådant som händer när du är stressad eller har en dålig dag. Du kanske tappar mobilen från trädet eller glömmer plånboken på skogsbussen. Du kan också få ersättning för till exempel läkarvård eller andra merkostnader när du är utomlands i Älmsta.

Blir någon i din familj akut sjuk eller allvarligt skadad behöver du direkt kontakta SOS International (+46-8-13 60 60) för att få veta vilken vårdgivare ni ska vända er till. Det är också dit ni måste vända er för att i förhand få kostnader godkända före en operation, omfattande vård eller större behandling, till exempel röntgen, bli inlagd på sjukhus eller fortsatt utredning efter akut besök. Men Kurre, då Älmstaskogen ligger i EU räcker det med att ni skaffar EU-kort från Skogskassan. Då kan ni uppsöka vård på alla läkarmottagningar som är anslutna till det allmänna sjukvårdssystemet i Älmstaskogen. Vad bra Aleks! Tack för tipset!

Kurre tackade för kaffet och skuttade vidare till sin familj. Två veckor senare fick vi ett vykort från honom. En nöjd ekorre på Älmstas playa i Pappersskogs fina sommarskjorta!

Aleksandar

När slutar en invandrare vandra?

Aleksandar du är en jävla invandrare! De orden hörde jag första gången för ca 34 år sedan av en kollega på PM12. Dagen efter lånade jag en ordbok på biblioteket och försökte översätta orden som, i den tonen de var uttalade, lät ganska negativa. Snabbt förstod jag att ordet jävla har något med djävulen att göra – med den onda fursten. Sen blev det jobbigare – invandrare. I ordboken hittade jag först ”invadera” och beskrivningen av det blev ”med att tränga in i”, ”intränga i”, ”tåga in i”, ”ockupera”, ”inta eller besätta”. Funderade länge på varför personen såg mig som militant. Visserligen var jag i lumpen några år innan men jag var definitivt driven av fredliga tankar när jag ”tågade in” i landet som nyexaminerad statsvetare. Undrade på riktigt varför min arbetskamrat såg mig som – djävulens soldat. Nej, det kan han inte mena på riktigt tänkte jag högt. Nej, här är det. Längre ner i ordboken stod precis det ordet han uttalade – invandrare. Tyvärr blev jag inte mycket klokare efter att jag läste synonymer för det - asylsökande, gästarbetare, person med utländsk bakgrund. Visserligen sökte jag asyl några år efter när kriget bröt ut i mitt hemland men just då var jag bara en studentpraktikant som ville lära mig hur det svenska samhället fungerar. Gästarbetare – nej det kunde han inte mena heller. Hos oss i Jugoslavien var gästerna inbjudna och behövde inte jobba för maten. Det blev ännu mer förvirrande när man översatte det i huvudet som djävulens gäst. Nej han måste ha tänkt på det sista - person med utländsk bakgrund. Men frågan igen – varför jävla? Nej, jag kommer fråga honom imorgon – tänkte jag. När jag ställde frågan om kopplingen mellan djävulen och min utländska bakgrund svarade han att jag är svartskalle. Då blev jag ännu mer förvirrad! Först tänkte jag att han verkligen har en taskig syn när han inte ser att min hårfärg är brun. Sen förklarade andra kollegor för mig att det inte har med hårfärgen att göra utan bara med min utländska bakgrund. Att han helt enkelt inte tyckte om mig. Men varför sa han inte så direkt tänkte jag?

Ett antal år senare var min svenska mycket bättre och i manöverrummet på PM2 diskuterade vi vem som är äkta rospigg. Fick då veta att varken jag eller fyra generationer efter mig kan vara det. Märkligt tänkte jag. Bosatt i Rosla-

gen men inte kan vara rospigg. Frågade skämtsamt om det är ihopkopplat med mitt ointresse för Rospiggarna speedway. Då förklarade en seriös man från Väddö att jag inte är född som rospigg. Ok, men min son är född i Sverige. Varför kan inte han vara rospigg frågade jag. Nej, så fungerar det inte - sa han. Du är 1:a generationens invandrare och din son är den 2:a och hans barn blir den 3:e. Hmm, låter märkligt tänkte jag. Jag kanske har vandrat in många mil men min son har bara vandrat från Danderyds bb till Hallstavik. Dessutom föddes samma natt två flickor från Norrtälje. Är de också invandrare då de också kommer vandra till Roslagen från Danderyd? Kommer de också nekas rospiggsbakgrund?

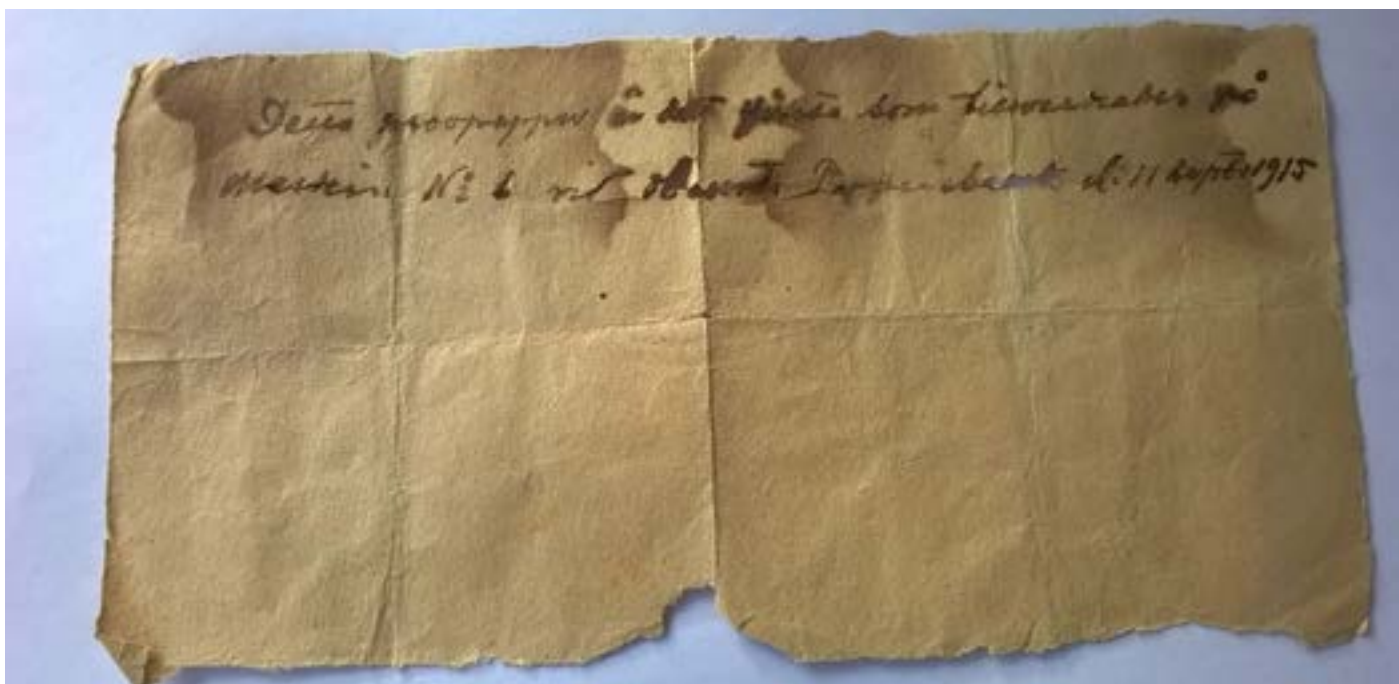
Hur som helst beslutade jag att höja mina odds genom att börja gå på speedwaymatcher och heja på Piggarna. Ok, jag blir inte accepterad som rospigg av sådana människor som min Väddökollega men det är inte det viktigaste. Det viktigaste är hur det känns för mig. Jag känner starkt för min bygd och har alltid strävat efter att göra den bättre. Jag är hallstabo och rospigg vare sig man vill acceptera det eller inte. Det är för att jag känner så! Jag har bott i Hallstavik 35 år och i Sarajevo 26. Båda städerna är i mitt hjärta. Men sen är det en sak som jag ofta undrar över - när ska en invandrare sluta vandra i andras ögon?

Aleksandar

■ FÖRR OCH NU PM 6 och PM 7

PM 6 till vänster var Hallsta pappersbruks första pappersmaskin. Det första provpappret på PM 6 producerades den 11 september 1915. PM 7 till höger kom igång året efter. Bilden är från 1920.

Carl Juhlin som arbetade på fabriken var närvarande när det första provpappret på PM 6 producerades den 11 september 1915. I släktens ägo finns ett pappersark kvar från denna körning och där Carl nogsamt antecknat "Detta provpapper är det första som tillverkades på maskin N:o 6 vid Hallsta Pappersbruk d: 11 sept 1915".

Till vänster ligger idag PM 11:s blekeri. Det är byggt i tre etapper, den första 1988 och den senaste 2001. Till höger ligger PM 12:s blekeri, det är upprustat i två etapper. I den första etappen installerades Hedemora pressar, i den andra etappen flyttades pressarna hit från Vargöns bruk när det lades ner 2008.

Industriarkitektur

I början av 1900-talet hade arkitekternas inflytande inom industrin ökat. Nya material som armerad betong och stålskelettkonstruktioner krävde ett närmare samarbete mellan arkitekter och ingenjörer. Samtidigt växte en ny syn fram att själva fabriksarbetet och byggnadskonstruktionen skulle uttryckas i arkitekturen. Nu stod inte bara effektivitet och funktion i fokus – även aspekter som trivsel, soliditet och kontinuitet skulle avspeglade sig i byggnaderna.

Byggföretaget Kreuger & Toll Byggnads AB hade gott rykte och ansågs bygga både snabbt och med hög kvalitet. De hade just byggt klart Stockholms Stadion och fick nu uppdraget att bygga Hallsta Pappersbruk. De byggde bland annat även Holmens bruks fabrik i Norrköping, NK-huset i Stockholm och en hel del stora kraftverks- och industrianläggningar runt om i Sverige. Företaget startades 1908 av Ivar Kreuger och Paul Toll. Det köptes senare,

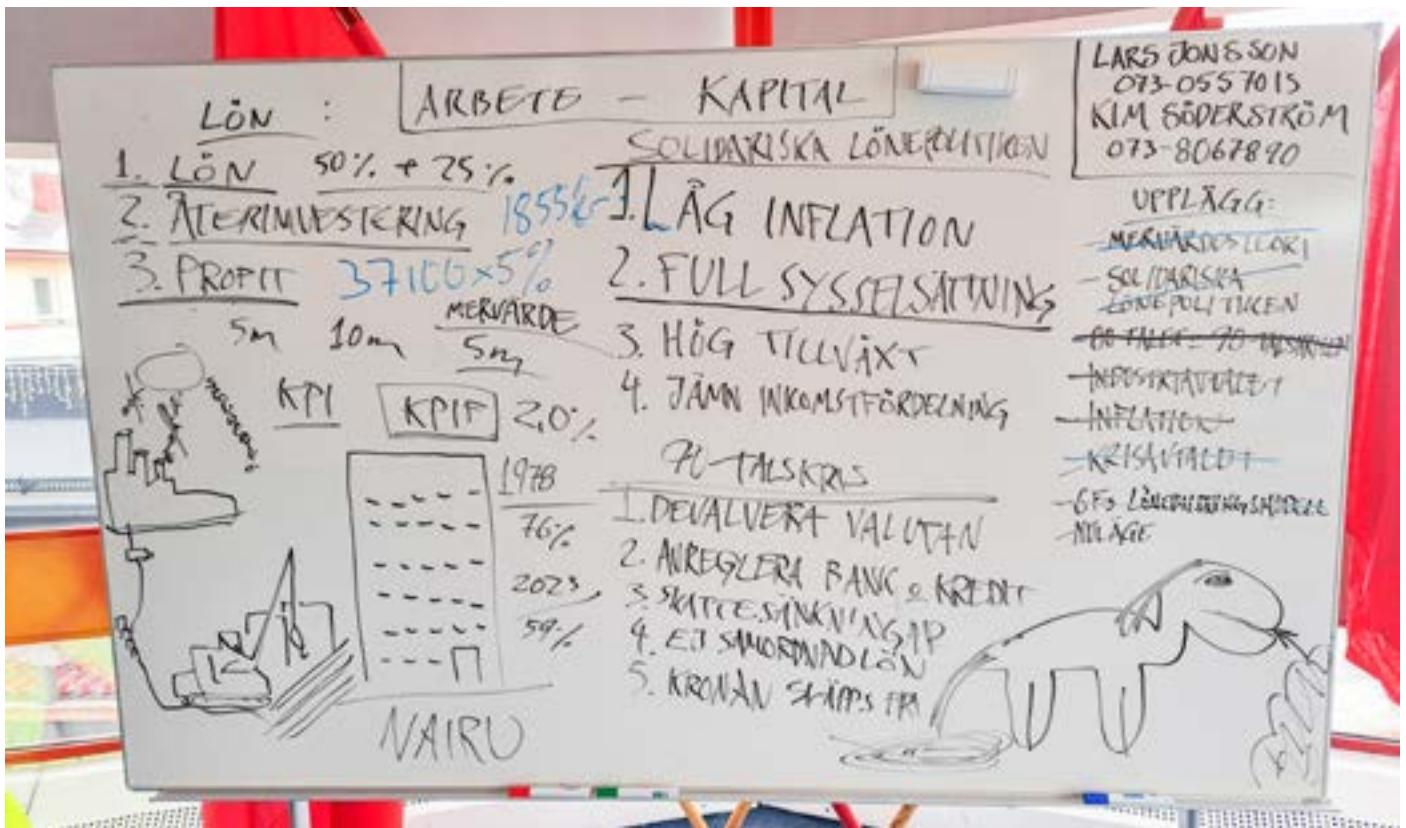
1968, upp av Lundbergskoncernen. Samma koncern som nu är största delägare av Holmen.

I maskinsalen för gamla PM 6 och PM 7, alltså nuvarande blekerier, finns det vackra golvet kvar från tiden då pappersbruket byggdes. Golvet fraktades hit från Tyskland och lades av skickliga hantverkare. Och visst ser man att det förr lades mer vikt vid utformning av fabriksbyggnader, både när det gäller interiörer och utseendet exteriört.

Carita Holmberg

FRÅN KO-MÖTET

Kontaktombudsträffar i vår avdelning är alltid intensiva och informationfyllda. Så var det även den här gången. Mötet inleddes med aktuella fackliga frågor. Vi diskuterade bland annat: Ansvarstillägg, Lokalavtal, stängning av restaurangen, Bonus 2024 och arbetsmiljöutmaningar. Vi fick avbryta punkten då vi fick vår första gästföreläsare - Kristoffer Kellgren avdelningschef på ekonomiavdelningen. Han gav oss en klar bild om hur bonuskriterier är uppbyggda. Uppskattad information blev det!

Efter en kortare fika blev det dags för nästa föreläsare - våra nya kompisar från Byggnads Lars Jonsson och Kim Söderström. Två intensiva timmar och en gedigen information om lönebildningen genom tiden. Grabbarnas slutkläm - som vår avdelning definitivt delar - var att LO borde utreda en ny och bred lönepolitik som syftar till att nå en ökad löneandel av förädlingsvärdet, hög sysselsättning, inkomstjämlighet och minskade klassklyftor.

Efter lunchpausen gick Folksams representant Bruno Macchiavello genom aktuella förändringar inom våra försäkringar. En av de viktigaste var att vi från 1 april har rätt att redan efter 30 dagar av sjukskrivning få ersättning vid

Kristoffer Kellgren avdelningschef på ekonomiavdelningen.

Lars-Åke Gardehed informerar om PIA-utbildningen

arbetsförmåga. Den ersättningen kan vi erhålla under 20 månader. Just nu ligger den på 3 438 kr (6% av prisbasbeloppet). Den försäkringen gäller bara om man är med i Pappers.

Vår studieansvarig, Anders Lidén, informerade kontakombuden om höstens kursutbud. Flera KO visade intresse och Anders kommer göra anmälningar till förbundet.

Arbetsställets huvudskyddsombud Lars-Åke Gardehed informerade om PIA-utbildningen som alla skyddsombud kommer att genomgå. Det är viktigt att Pior hanteras korrekt – med uppföljning av åtgärder.

Mikael Holmberg närvarade på mötet med koncernfackliga. Han redovisade kort om aktuella punkter de hade på dagordningen. Bland annat information om sammanslagningen av två affärsområden.

På mötet gick vi genom den nu avslutade lönerrevisionen. Alla medlemmar erhåller 877 kr mer i lön. Teknikertillägg 1 och 2 höjs med 26 respektive 32 kr. Lastar/Ackord höjs med 75 kr och Tillförfogandetillägget höjs med 31 kr. Även Räddningstjänstillägget höjs med 109 kr. Kontakombuden godkände förhandlingsresultatet.

Aleksandar

Anders informerar om studieutbudet

Mikael Holmberg - information från MBR K

■ FACKLIG OMORGANISATION

ATR Holmen Paper i mötet med ATR Paper Board

Den 31 januari fattades beslutet att samla koncernens kartong- och pappersverksamhet i ett nytt affärsområde, Holmen Board and Paper. Den 17 april presenterade den nya affärsområdeschefen Lars Lundin sin nya ledningsgrupp. Inga direkta överraskningar blev det. En erfaren och redan sammansvetsad grupp kommer styra den nya skutan. Huvudkontoret kommer ligga i Norrköping. Ingen överraskning det heller.

Men hur påverkar förändringen den fackliga strukturen? På den lokala nivån inte alls. Vi, PTK och Pappers, kommer fortsätta att träffas regelbundet för att diskutera de gemensamma frågor som påverkar våra medlemmar på bruket. Stora förändringen kommer ske på affärsområdesnivån. De två gamla ATR-grupperna (arbetstagarrepresentanter) knutna till de två gamla affärsområden kommer bli en.

Den 2 maj träffades vi i Iggesund för att diskutera sammanslagningen. Det blev ett bra möte som landade i ett förslag som snart kommer att förankras i våra lokala organisationer innan vi presenterar den för affärsområdesledning. Själv passade jag på att även besöka den fina kartongfabriken.

Aleksandar

Kartongmaskin K2 - Iggesund

Höglagret

■ SVERIGES STÖRSTA SOLCELLSPARK SNART I DRIFT

"Solcellsparken i Hallstavik är tillståndsgiven och kommer att omfatta cirka 92 000 solpaneler på en area på 71 hektar, motsvarande 101 fotbollsplaner. Den totala installerade kapaciteten kommer att ge en effekt på cirka 64 MW och 63 GWh, vilket motsvarar den genomsnittliga årliga elförbrukningen för drygt 12 600 normalstora villor. Planerad driftstart för solcellsparken är våren 2024." (Källa: axfood.se)

Information med Åsa Domeij från ägaren Axfood och en representant från Alight som bygger och driver anläggningen.

Hallsta Folkets Hus
måndag 3 juni kl. 18.00–19.30

Naturskyddsföreningen
Roslagen

■ KULTUR

Kulturföreningen Rödsvillan 2024

Öppet hus i Rödsvillan alla tisdagar i juli kl. 13.00-17.00. Samt sista lördagen i augusti, september och oktober kl. 13.00-16.00.

Kom in och titta på vår utställning, kanske prata en stund och ta en fika. Det går också bra att köpa föreningens årsskrifter om det är något exemplar man saknar.

Varmt välkomna!

Ett vykort av John Engström. Kanske det första vykortet på kyrkan

När Holmens Bruk satte spaden i jorden 1913, och förvandlade den dåvarande byn till ett modernt brukssamhälle, så fanns det inte i Hallsta någon lokal eller byggnad för kyrklig verksamhet och det skulle dröja 20 år till innan en sådan fanns på plats.

När bruket stod färdigt upplät företaget ångkökets matsal för religiösa sammankomster, där fick man samsas med t ex fackföreningens möten. 1928 blev matsalen ombyggd till kontor och gudstjänsterna fick då flytta till skolans gymnastiksal.

Varken matsalen eller gymnastiken var någon lämplig lokal och man kan förstå att man letade en annan lösning. Arbetarna i fackföreningen hade redan löst sin lokalfråga genom att bygga ett Folkets Hus 1920. Efter en kontakt 1929 med brukets disponent Fredrik Grewin lyftes frågan om en kyrkobyggnad. Idén fick stöd av ärkebiskopen Söderblom och en insamling drogs igång där bruket stod för en avgörande summa.

Kyrkan kom att byggas alldeles invid bruket och invigdes den 23 september 1933 av en annan ärkebiskop – Erling Eidem. Vid en hastig blick på kyrkan kan man få för sig att den är en del av bruket eller byggd med överblivet te-

gel från företaget. Så är inte fallet men sant är att klockan i klockstapeln är tillverkad av överblivet metallskrot från bolaget.

Kyrkan är ritad av arkitekt Ivar Tengbom och han har haft roslagskyrkornas speciella form som utgångspunkt.

I början av 70-talet byggdes kyrkan om och moderniserades. 1974 tog Häverö församling över ansvaret för kyrkan som tidigare legat under en stiftelse.

Roger Berglund

Ett reklamkort för kyrkan

Kyrkans östra sida, klockstapeln syns till vänster

Klockstapeln - en kopia av Gunillaklockan i Uppsala

Ett jul- och nyårskort med kyrkan

En tidig interiör har även hamnat på vykort

FGU - utbildning

EU-valet står för dörren och allehanda aktiviteter syns i form av event i tält, en och annan torgaktivitet, debatter, dörrknackningar och den gamla klassikern affischering! En del aktiviteter kanske inte påverkar valutgången väldigt mycket men är likafullt en bra påminnelse om att det är val i det bortglömda (eller nonchalerade?) valet.

2019 var det val till Europaparlamentet senast. Sverige hade ett valgenomsnitt på ca 55 procent, vilket var högst i EU och dessutom en ökning jämfört med valet 2014.

Jag nämnde olika aktiviteter i valrörelsen ovan som en bra påminnelse - det kan påverka valdeltagandet. Men olika sorters media kanske har större inverkan på själva valresultatet. Självtänkt minns jag folkomröstningen om ett svenskt EU-medlemskap 1994. Svenskarna hade en del vända. För eller emot? Valresultatet 52 % för, 47 % emot synliggör att allt inte var alldeles självklart. Några lättillgängliga nyheter på nätet eller i sociala medier fanns ännu inte att hålla sig i, man fick läsa tidningen, titta på TV eller ha samtal runt bordet. Självtänkt gick jag en av ABF anordnad ganska

omfattande EG-utbildning för att bli lite klokare i frågan. Men under alla omständigheter var jag redan tillräckligt bestämd över att rösta i valet (och alla andra val). Några andra tänkte i liknade banor och röstade blankt (1%). Men det är mycket roligare att grunda sin uppfattning i kunskap! Kunskap sägs dessutom innebära makt. Hur som helst är kunskap sällan särskilt tung att bära.

Detta är en av anledningarna till att vi sedan sist har kört igång vårens fackliga grundutbildning och när det här kommer i tryck också nästan avslutat den. Snabba ryck då jag i förra numret av PappersMagasinet skrev om att höstens FGU just hade avslutats. Det är för övrigt alltid kul att ringa runt och bjuda in till FGU då de allra flesta är väldigt positivt inställda till att få gå den. Kanske är det så att ryktet kommit före? Några kan vara lite mer fundersamma men brukar tycka att det låter bra när de hör om programmet. Allra roligast är det med de som uttrycker sådant som ”äntligen – jag trodde aldrig att ni skulle fråga!”. Det skulle man kunna tolka som ett bra be-tyg för den fackliga grundutbildningen!

Men oavsett hur positivt inställd man är kan saker hända. Tyvärr fick vi några avhopp ganska kort inpå kursstart pga att annat kom emellan. Detta innebär dock att det finns en bra grund till nästa kurs då de här medlemmarna gärna vill gå utbildningen.

Två dagar är avklarade och den tredje dagen är i faggorna med bland annat ett besök i riksdagen. Vi kommer där att träffa en av riksdagsledamöterna som kommer att guida oss i allehanda frågor och rum.

En annan sorts utbildning som dessutom blivit helt klar sedan förra numret är den i konsten att köra motorsåg. Där har haft vi uppkörning! Under vårvintern har fem glada amatörer träffats i storskogen under överinseende av kursledare Torsten. Oftast vid en avverkningsplats inte långt från Holmen Skogs kontor i Länna. Tur i oturen var att det var för blött i skogen för maskinavverkning vilket innebar ett stopp för tunga maskiner under några veckor – vilket i sin tur betydde att vi kunde fortsätta på nästan exakt samma ställe kursen ut. Hela tiden hade vi också tur med vädret, för det underlättar när händer och fötter inte är som istappar, för att inte tala om att bli genomblöt av regn eller blötsnö. Det räcker så bra med den egentranspiration som uppstår!

Flera körde upp den 1 april...jag vet vad det låter som men det hade kanske varit sämre med uppkörning på fredag den 13:e? Oavsett så klarade alla sin uppkörning. Någon fick vänta lite men inte pga någon annat än vädrets makter. De första dagarna i april var nu ganska blåsiga och försöker man fälla träd i stark vind kan det lätt bli fredag den 13:e trots att det inte är det. Safety first, eller hur?

Uppkörningens praktiska prov skedde i två moment, "A, motorsågning" med 15 st delmoment och "B, trädfällning, grund" med ytterligare 25 delmoment. De teoretiska proven hade klarats av tidigare.

Ni som har varit med ett tag minns kanske "studieuppsökeriet"? Det var när alla studieuppsökare gick runt till medlemmar på fabriken och erbjöd olika studier och i bästa fall fångades dessutom nya studieidéer upp som det till slut kanske kunde bli något med i form av en kurs eller utbildning. Studieuppsökeriet hade givetvis både för- och nackdelar. Anmälningarna minskade dock över tid och gick ned extra mycket under åren med neddragningar. Under vårkanten fick det dock göra en slags comeback då kontaktombuden under ett möte blev anmodade att gnugga geniknölarna och komma med nya uppslag. Dessutom fick de en redogörelse för förbundets kursut-

bud. Några nappade på det men också gnuggandet gav en del resultat!

Apropå förbundets kursutbud har två av de yngre medlemmarna varit iväg tre dagar under april på en ungdomskurs på Runö. Mer om detta finns att läsa på ett annat uppslag i tidningen.

Elin Hallén och Ronja Forsén deltog i Ungdomskursen

För övrigt har det blivit varmt och soligt och vi går in i tiden mellan hägg och syren – sommartid nalkas. Det känns nästan osannolikt och onormalt efter en lång vinter och garanterat kommer EU inte att tycka något om det... bara möjligen om sommartiden – den som inte är normalt alltså.

Anders Lidén

Ny a-kasselag stärker statskassan

Att bli arbetslös och tvingas söka a-kassa har jag hittills haft turen att slippa. Även om det har varit nära flera gånger under mitt arbetsliv. Innan jag blev tonåring existerade knappt arbetslöshet i Sverige. Rapporter om massarbetslöshet dök förvisso upp i media när jag blev myndig i mitten av 80-talet när arbetslöshetssiffrorna tangerade fyra procent för att därefter sjunka tillbaka till sedvanliga två procent. Det var lugnet innan stormen. Allt börjar med att fastighetsmarknaden kollapsar i början av 90-talet och drar med sig bankerna i fallet. Efterkrigstidens värsta ekonomiska kris är ett faktum och arbetslösheten stiger okontrollerat, likväl som statsskulden. Det senare tvingar fram kraftiga försämringar av a-kassan och flera andra socialförsäkringar. A-kassans dagpenning sänks från 90 till 75 procent och karenstiden på 5 dagar återinförs. En helt ny a-kasselag införs 1997 som består av två försäkringar; grund- och inkomstbortfallsförsäkringen. Den första är obligatorisk för alla som arbetat minst 6 månader medan den andra är frivillig och ställer krav på minst 12 månaders medlemskap i en a-kassa.

Lagen har alltså varit i kraft, men förändringarna i dess villkor har varit minst lika många som antal regeringar har skiftat sedan den infördes. Alla med ambitionen att stärka den så kallade arbetslinjen för att minska arbetslösheten, dock utan imponerande resultat. Arbetslösheten återgick aldrig till min ungdoms nivåer, utan har pendlat mellan sex och åtta procent under hela 2000-talet. Samtidigt slutade vi tala om massarbetslöshet. Däremot har andelen arbetslösa som får a-kassa stadigt minskat sedan 2005, från 80 till 22 procent. Och av dessa är det 44 procent som får

80 procent av sin tidigare inkomst i ersättning.

Snart kan det vara dags för en ny a-kasselag. Förslaget ligger på riksdagens bord och skulle innebära att 35 000 fler arbetslösa än i dag skulle omfattas av a-kassa, men de allra flesta skulle få en lägre och snabbare nedtrappning av ersättningen jämfört med nuvarande a-kassaregler. Dagens arbetsvillkor föreslås ersättas med ett inkomstvillkor som ska avgöra både ersättningsperioden och ersättningsnivån. För att få 300 ersättningsdagar ska det krävas minst 11 månader med lön och får att få 80 procent av tidigare lön i a-kassa ska det krävas minst 12 månader med lön och medlemskap i en a-kassa. Om man endast får ihop 6 månader med lön får man högst 100 ersättningsdagar och 50 procent av tidigare lön i a-kassa.

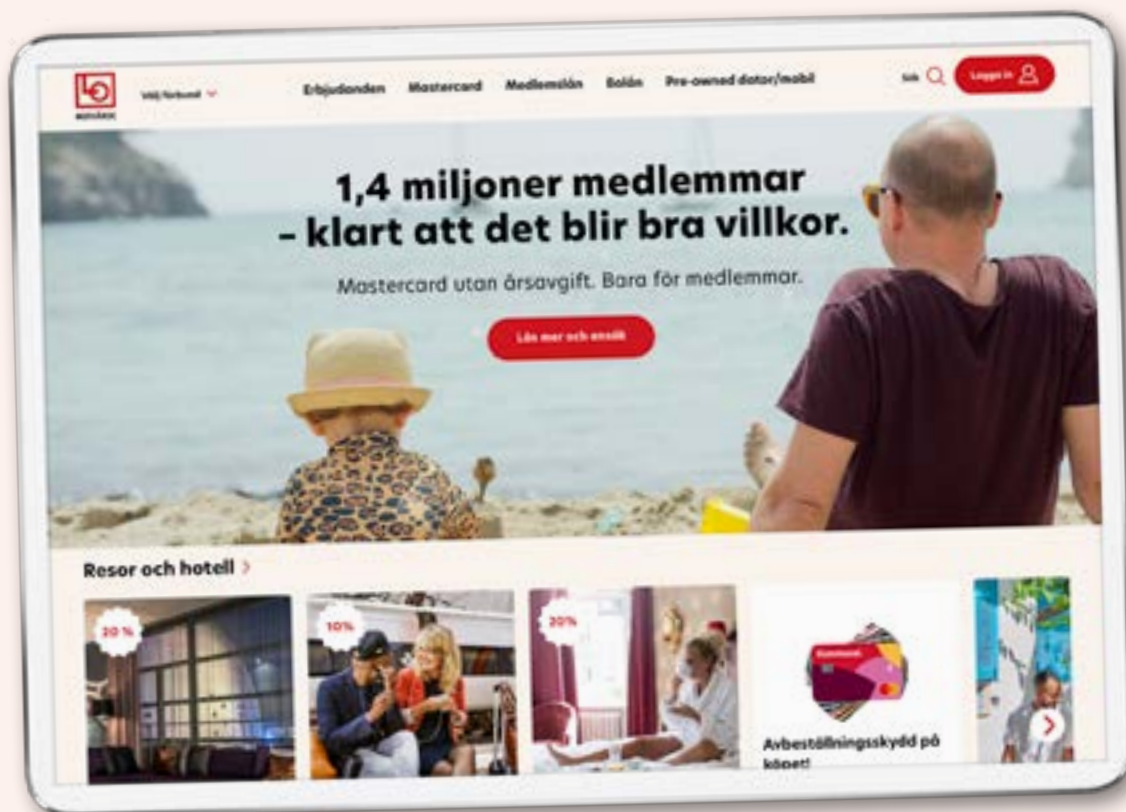
Arbetsmarknadsminister Johan Pehrsons förhoppning är att den nya lagen ska förvandla a-kassan från vad han kallar för en hängmatta till en studsatta där de arbetslösa slungas tillbaka till arbetsmarknaden när villkoren skärps och ersättningen sänks. En märklig slutsats med tanke på att de flesta arbetslösa, omkring 330 000, i dag saknar rätt till a-kassa och borde rimligen redan ha studsat ut till nya arbeten. Vad vi däremot kan vara säkra på är att lagförslaget kommer att bibehålla eller till och med höja överskottet från a-kassan, vilket årligen brukar förstärka statskassan med runt 20–25 miljarder kronor. Självt hopps jag att turen står mig bi så att jag kan fortsätta prata och skriva om a-kassan i stället för att ansöka om den.

Håkan Svärdman

Försäkring- och pensionsexpert hos Folksam

Robert Nyberg

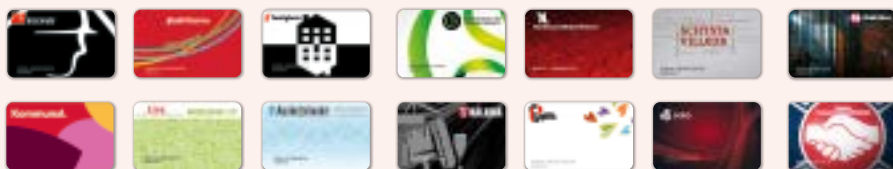
Bara för dig som är medlem: Rabatter och erbjudanden på allt från bildäck och glasögon till Pre-owned datorer och bolån.

För facket är det viktigt att stötta dig som är medlem, inte bara när det gäller arbetet, utan även i vardagen. Därför finns LO Mervärde, ett sätt att använda vår konsumentkraft och ge dig som medlem möjlighet att spara en slant på sånt du ändå brukar köpa.

Vi har ett brett utbud av erbjudanden på allt från resor och hotell, glasögon och Pre-owned datorer/mobiler till finansiella erbjudanden för din hushålls-ekonomi. Och alla är granskade och godkända, från seriösa företag med schysta villkor för de anställda. Bara för dig som är medlem i ett LO-förbund.

Alla aktuella erbjudanden hittar du alltid på LOmervärde.se

MERVÄRDE

LO Mervärde är ett samarbete mellan alla LO-förbund där vi gemensamt förhandlar fram förmåner för våra ca 1,4 miljoner medlemmar.

London

■ VYKORT FRÅN LONDON PERNILLA WESTMAN

När jag var barn hade jag två resor jag ville göra. En var till Legoland i Danmark och den andra var till London. Till Legoland reste jag med mina barn redan när de var små. Men nu var det äntligen dags att packa väskan och åka till London.

Våren kommer tidigare där så lagom till påsk begav vi oss, Ewa Ellström och jag, mot England. Drömmen jag så länge hade haft. Det var otroligt smidigt att kunna ta tunnelbanan mot Earls Court, där vi hade bokat rum på ett mindre hotell, direkt från flygplatsen Heathrow. Och att bara kunna dra betalkortet när man åker tunnelbana är bland det bästa system de kommit på och även Stockholm har ju det systemet idag. Inget biljettrassel...lyx.

Vädret blev blandat de fyra dagarna vi var där. Regn först, sen uppehåll och sol. Lagom varmt för det vi hade planerat att göra. Vi såg till att se Big Ben och såg då även London Eye på håll. Sedan blev det ett varv inne i varuhuset Harrods och lyckades då motstå att köpa något på den enorma chokladavdelningen som var fylld med påskharar och godisägg av alla dess slag. På kvällen avnjöt vi en god middag på en pub i närheten av London Lyceum Theatre och sedan gick vi på musikalen Lejonkungen.

Nästa dag strosade vi runt Piccadilly Circus och Cinctown Gate. Vi gick även en sväng på marknaden i Covent Garden men då tog fötterna rejält stryk så det var bara att ta sig till tunnelbanan och åka till Whitechapel High street och pusta ut på en pub. Detta var innan vi skulle gå en två timmar lång Jack the Ripper rundtur genom Londons små bakgator.

Det blev många besök på pubar och en av de mysigaste var The Scarsdale Tavern som låg i ett bostadsområde i närheten av vårt hotell.

Sista dagen på väg mot flygplatsen valde vi att random kliva av på en av stationerna, leta upp en pub och avnjuta en sista öl i solskenet innan vi fortsatte mot Heathrow och planet hem.

Jag vill absolut tillbaka till London, jag är långt ifrån klar med den staden.

Pernilla Westman

Big Ben

Jag och min reskamrat Ewa framför en trevlig taverna

Piccadilly Circus

London Eye

Det var dags att shoppa lite på Harrods

Och ölen var riktigt god

Den obligatoriska fish and chips

Fakta om London

Land: Storbritannien
Riksdel: England
Area: 1 707 km²
Folkmängd: 9 304 016
Borgmästare: Sadiq Khan (Labour)
Grundad: som Londinium 43 e.Kr

I väntan på teaterpjäsen Lion King

Vackra parker att vila upp sig i

NR 1 KRYSSLÖSNING

V	Å	R	R	E	G	N
---	---	---	---	---	---	---

Vinnare av kryss nr 1 är:

1: pris Tommy Croon, UH centralt

2: pris Petra Pilz, Lab

MATLAGNING

Ratatouille(Frankrike) - 4 portioner

Ingredienser:

- 1 zucchini, tärnad
- 1 grön paprika, urkärnad och tärnad
- 1 röd paprika, urkärnad och tärnad
- 3 schalottenlökar, hackade
- 1 aubergine, skalad och tärnad
- 1 dl olivolja
- 4 klyftor vitlök, finhackade
- 0,5 tsk malen spiskummin
- 0,5 tsk kummin
- 2 lagerblad
- 4 kvistar timjan, hela
- 0,5 g saffran [1 förp]
- 1 apelsin, rivet skal och saft
- 1,5 dl vitt vin
- 5 dl riven tomat (från rivjärn) eller krossade från burk
- 1 röd chilifrukt, hackad
- sherryvinäger
- salt (efter smak)
- svartpeppar (efter smak)

Gör så här

Hetta upp lite av olivoljan i en stekpanna. Stek zucchini, paprika och lök hastigt utan att de tar färg. Salta, peppra och lägg upp på ett fat. Hetta upp stekpannan igen med lite olivolja, tillsätt auberginen. Stek tills den är gyllenbrun. Stjälp upp på grönsaksfatet. Hetta upp resterande olivolja i en vid kastrull. Tillsätt vitlök, fräs under omrörning utan att den tar färg. Tillsätt spiskummin, kum-

min, lagerblad, timjan, saffran och apelsinskal.

Fräs ytterligare 2-3 minuter. Häll vinet i kastrullen, koka upp och låta sjuda tills hälften återstår.

Tillsätt tomater och chili i kastrullen, låt sjuda på svag värme ytterligare ca 15 minuter. Tillsätt de stekta grönsakerna, låt allt bli varmt. Smaka av med apelsinsaft, vinäger, salt och peppar.

Robert Nyberg - mina teckningar -

KRYSSET BÖRJE NORDSTRÖM

Dags för ett nytt kryss. Du behöver inte lämna in hela krysset när du löst det. De bokstäver som hamnat i de tonade rutorna bildar ett "lösenord".

Lämna in detta lösenord tillsammans med ditt anst-nr, namn och avd. så deltar du i dragningen.

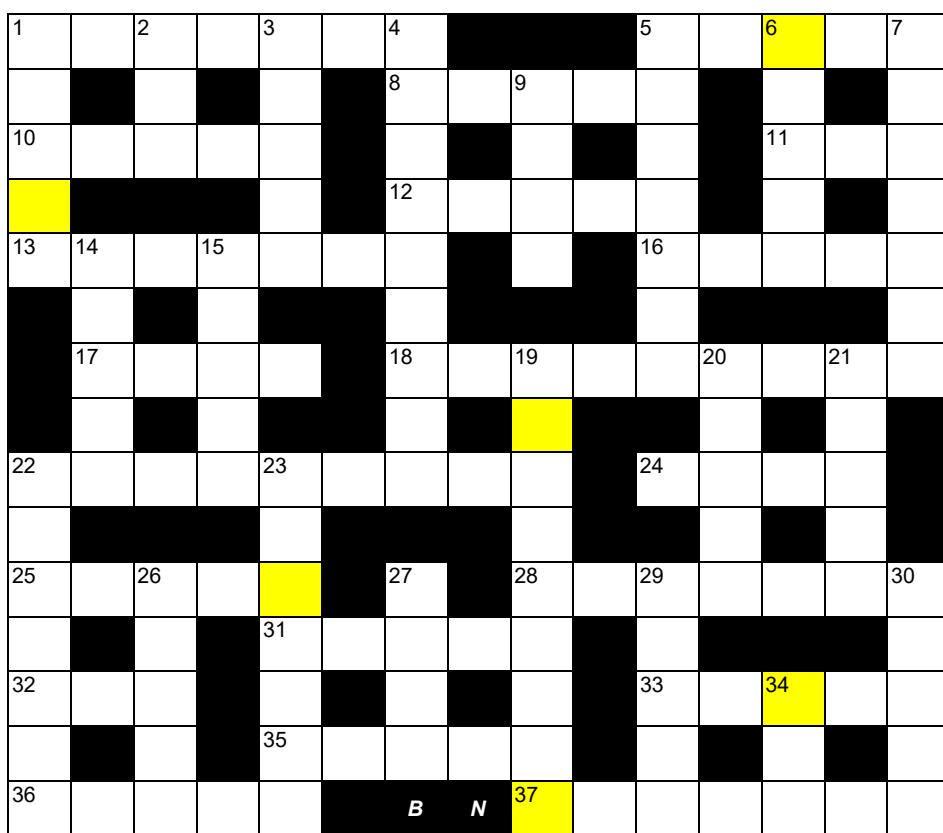
Du kan även maila lösenordet till oss :

avd68@pappers.se

Bland de inlämnade rätta svaren kommer vi lotta ut:

1: pris 2 st trisslotter

2: pris 1 st trisslott

Lodrätt

1. Bebisplåga
2. Terselius, skådis
3. Mickla
4. Var Hannele Arvonen
5. Arn & Ivanhoe
6. Kan man sparka
7. Brukar tenta
9. Längst i Västeuropa
11. Sälunge
14. Skiftande
15. Sjörövare
19. Stickord
20. Kvar efter avdrag
21. Stationsinspektör
22. Seg mejeriprodukt
23. Småländsk delikatess
26. Crona, skådis
27. Igen
29. Bodbetjänt
30. Diktat
31. Biskvi
32. Rasp
34. Modernt minne

Vågrätt

1. Mjolkplats	16. värdepapper	31. Hoppar kanske ur hatten
5. Ordgåta	17. Flacka runt	32. Finns bakom roddare
6. Rackartyg	18. Pysslar om garnityr	33. Granne till Tjörn
8. Finska hårdrockare	21. Styck	35. "Benklaga"
10. Stad med malmhamn	22. Är mjölk för intolerant	36. Finns både påsk & pingst
11. Göran Hågglunds kids	24. Fodral	37. Eka
12. Modenyck	25. Ej intet	
13. Vanlig före GPS	28. Hög sån vill vi ha	

*"Använd din röst
för ett tryggare
Sverige i Europa!"*

Johan Danielsson

EU-VALET

6 - 9 JUNI 2024

REDIGERARE:

Aleksandar Srndovic

ANSVARIG UTGIVARE:

Pappers avd 68

NÄSTA NR:

September 2024

REDAKTIONEN:

Aleksandar Srndovic

Anders Lidén

Carita Holmberg

Emma Sjögren

Roger Berglund

KONTAKT:

Pappers avd 68

Hallsta Pappersbruk

763 81 Hallstavik

0175 26 390

www.avd68.com

